Job 42

Review…

Chapters 1-2 – A conversation in Heaven…
TWICE Satan came before the Lord – and demanded to TEST Job…
But Job did NOT sin – either in his ACTIONS or with his WORDS!
Chapters 3-37 – The wisdom of men…
Broken up into FOUR rounds of debates – the first THREE between Job and his FRIENDS…
After each FRIEND gave their OPINION – Job responded and defend himself…
Except the final round – Elihu – a young man who just gives his opinion!
Chapters 38-42 – The wisdom of God…
God answers Job from the STORM – I have some QUESTIONS for YOU…
God uses CREATION to show His POWER – Earth / Sky / Heavens / Animals…
Where was Job when God created them all – could Job tell God how they all worked!
The only answer Job could give – I am VILE – he was CONVICTED!

New Life… (3 points)
Bag-o nga Kabuhi… (3 ka butang)

1st – Salvation… vs. 1-6
1st – Kaluwasan… vs. 1-6
1st – Seeing God… vs. 1-2
1st – Nakita ang Dios… vs. 1-2
Then Job replied to the LORD:
Dayon nagsabat si Job sa GINOO:
Job had a PERSONAL encounter with the LORD…
Si Job may PERSONAL nga eksperiensya sa GINOO…
Note he no longer uses the generic name for God [אֱלוֹהַּ] – he uses his REAL name [יְהוָה]!
Tandai ini, wala na niya gingamit ang kinaandan nga ngalan sang Dios [אֱלוֹהַּ] – gingamit niya ang MATUOD nga ngalan [יְהוָה]!
I know that you can do anything - and no one can stop you!
Nahibaluan ko nga mahimo mo ang bisan ano nga butang - kag wala sing may makapugong sa imo!
KNOW [יָדַע] – Job had SEEN everything God was DOING [imperfect] …
NAHIBALUAN [יָדַע] – NAKITA ni Job ang tanan nga GINAHIMO sang Dios [imperfect] …
That gave Job the FAITH to believe nothing was impossible for God!
Naghatag ini sang PAGTUO kay Job nga wala sang imposible sa Dios!
If I told you that 400k kilos of metal could fly – you might not believe me…
Kon hambalon taka nga makalupad ang sansalon nga 400k kilos - basi indi ka magpati…
If I told you - it was a 747 plane – then you would believe because you have seen it!
Kon hambalon taka - nga isa ini ka 747 nga eroplano - sigurado nga mapati ka tungod nakita na nimo ini!
Having FAITH to believe God CAN do the impossible – comes though seeing the impossible!
Ang PAGTUO nga MAHIMO sang Dios ang mga imposible nga butang - ini tungod sa pagsaksi sang mga imposible!
If we saw God move a mountain – we would NOT worry about our food for tomorrow…

Kon makita naton nga ginsaylo sang Dios ang bukid - INDi na kita magpalibog sang pagkaon para buwas…
If we saw God raise the dead – we would NOT worry if we caught a cold…
Kon makita naton nga ginbanhaw sang Dios ang patay - INDI kita magkabalaka kon ginakataro kita…
The way our faith grows is by spending time with Jesus so we can SEE…
Ang aton pagtuo nagatubo paagi sa paghatag sang tion kay Jesus agod MAKITA naton…
We can see Him provide – see Him heal – see Him do the impossible!
Makita naton nga naga-aman Siya - nagapang-ayo - nagahimo sang mga imposible nga mga butang
It is not that we have great faith – we just learn that Jesus is faithful!
Indi tungod kay daku ang aton pagtuo - natun-an naton nga si Jesus matutom!
2nd – Hearing God… vs. 3
2nd – Pagpamati sa Dios… vs. 3
You asked - who is this that questions my wisdom with such ignorance…
Ginpamangkot mo ako - kon ngaa nagapangduhaduha ako sa imo kaalam nga wala man lang ako sing may nahibaluan…
I was talking about things I knew nothing about - things far too wonderful for me!
Matuod nga naghambal ako sang mga butang nga wala ko maintiendihan - mga butang nga indi ko matungkad!
God had asked Job – WHO questioned His wisdom with IGNORANCE…
Ginpamangkot sang Ginoo si Job - nga amo ang nagpangduhaduha sa Iya kaalam nga WALA lang man sang NAHIBALUAN…
35 chapters – Job and his friends talked in IGNORANCE about a God they did not KNOW!
35 chapters – nga si Job kag ang iya mga abyan nag-istorya nga WALA sang NAHIBALUAN parte sa Dios nga indi nila KILALA!
IGNORANCE [בְּלִי דָעַת] – from the root word to not SEE / KNOW…
IGNORANTE [בְּלִי דָעַת] – halin sa tinaga nga indi MAKAKITA / MAKAHIBALO…
People write BOOKS about God – and people BUY them by – even TEACH from them…
Ang tawo nagsulat sang mga LIBRO parte sa Dios - GINABAKAL ini nila - kag GINATUDLO pa…
We prefer to read the opinion of others ABOUT God – rather than to hear FROM God!
Mas huyog naton magbasa sang opinyon sang iban PARTE sa Dios - sang sa magpamati HALIN sa Dios!
The problem is – many of the people who write these book - do not KNOW God!
Ang problema - madamo sang tawo ang nagasulat sini nga mga libro - nga wala NAKAKILALA sa Dios!
People do not want to hear the truth…
Ang tawo indi gusto magpamati sa kamatuoran…
People want their ears tickled – tell them God is ok with their sin - **II Timothy 4:3**
Ang tawo mamati lang sa ila gusto pamatian - hambalon sila nga indi sila magkabalaka kon makasala sila - **II Timoteo 4:3**
As a result too many pastors today spend too little time teaching the WORD…
Ang resulta madamo subong mga Pastor nga gamay na lang ang ginatudlo nga halin sa PULONG…
Instead they quote from BOOKS – sprinkled with the occasional Bible verse!
Sa baylo nagakuha sila halin sa mga LIBRO - kag ginadugangan lang sang mga bersikulo sa Bibliya!
Amos 8:11 - "[There is a] FAMINE… of hearing the WORDS of the LORD."
Amos 8:11 - "[Magaabot ang tion] nga padal-an ko sang GUTOM ang inyo duta… kagutom kag kauhaw sa pagpamati sang AKON MENSAHI."
It is not the IDEAS of men / the WORDS of men – people need to hear…

Indi ang mga IDEYA sang tawo / PULONG sang tawo - ang kinahanglan mabatian sang mga tawo…
They need the WORD of God – because only His WORD can CONVICT – **Hebrews 4:12**
Kinahanglan nila ang PULONG sang Dios - tungod ang Iya PULONG lang ang makasugid nga NAKASALA kita - **Hebreo 4:12**
Only His WORD – can CORRECT and INSTRUCT – **II Timothy 3:16**
Ang Iya lang nga PULONG - ang MAKATADLONG kag MAKATUDLO – **II Timoteo 3:16**
Only His WORD – can inspire FAITH in the heart of those who hear it – **Romans 10:17**
Ang Iya lang nga PULONG - ang makahatag sang PAGTUO sa tagipusuon sang makabati sini – **Roma 10:17**
Only His WORD – has the POWER to bring SALVATION – **Romans 1:16**
Ang Iya lang nga PULONG - ang may GAHOM nga makadala sang KALUWASAN – **Roma 1:16**
3rd - Knowing God… vs. 4-5
3rd - Pagkilala sa Dios… vs. 4-5
You said - Listen and I will speak! I have some questions for you - and you must answer them…
Nagpakighambal ka mismo sa akon - kag nagsiling ka nga magpamati ako sa imo! kag sabton ko - ang imo mga pamangkot…
God told Job to LISTEN [imperative] – but He added the word PLEASE [נָא]
Ginhambalan sang Dios si Job nga MAGPAMATI [imperative] – pero nagdugang Siya sang tinaga nga PANGABAY [נָא]
Because responding the Lord is ALWAYS a choice…
Tungod may kahilwayan kita PIRME sa pagpili sa pagsabat sa Ginoo…
God desires for EVERYONE to be saved – **II Peter 3:9**
Handum sang Dios nga maluwas kita TANAN – **II Pedro 3:9**
He paid the PRICE for sin – so that WHOSEVER can be saved – **John 3:16**
Ginbayaran Niya ang BILI sang aton mga sala - agod ang BISAN SIN-O nga magtuo sa Iya maluwas – **Juan 3:16**
And God gives the opportunity to EVERYONE to respond – **Romans 10:13**
Kag ang Dios nagahatag sang tsansa sa TANAN nga magdangop sa Iya – **Roma 10:13**
But He will not make ANYONE go to heaven – we have to choose – **Joshua 24:15**
Pero wala sang BISAN SIN-O nga pakadtuon Niya sa langit - may pagpili kita - **Josue 24:15**
I had only heard about you before - but now I have seen you with my own eyes!
Sadto anay nabatian ko lang sa iban ang parte sa imo - pero subong nakita ko mismo ikaw!
This is the KEY verse to the WHOLE book of Job…
Amo ini ang PANGUNA nga bersikulo sa BUG-OS nga libro sang Job…
Why did God allow really BAD things to happen to a GOOD man…
Ngaa ginatugutan sang Dios nga matabo ang MALAIN nga mga butang sa MAAYO nga tawo…
Because Job was NOT a GOOD man – he had a heart problem – **Romans 3:23**
Tungod INDI MAAYO nga tawo si Job - may problema sa iya tagipusuon – **Roma 3:23**
He THOUGHT he was a GOOD man – because he was RELIGIOUS – **Job 1:5**
NAGAHAUM siya nga MAAYO siya nga tawo - tungod DIOSNON siya – **Job 1:5**
He had heard ABOUT God – so he ASSUMED he KNEW who God was…
Nakabati siya PARTE sa Dios - kag NAGAHUNAHUNA siya nga KILALA na niya ang Dios…
But through his HARDSHIPS – Job had come to SEE [perfect] God!
Pero paagi sa iya nga KABUDLAYAN - NAKITA ni Job [perfect] ang Dios!
If life we ONLY about the EIGHTY or so years we are given here on earth…
Kung ang ginahambal diri amo ang kabuhi nga ginhatag sa aton diri sa kalibutan basi asta LANG sa OTSENTA ka tuig ukon sobra…
Then God allowing / causing people to SUFFER would be CRUEL…

Gani ang pagtugot sang Dios / nga PAGPAANTOS sa tawo mahimo nga MAPINTAS…
But since life is about ETERNITY – then ANYTHING He allows…
Pero tungod ang ginahambal diri parte sa kabuhi nga WALA sang KATAPUSAN - gani ang BISAN ANO nga ginatugot Niya…
That brings us brokenness – leads us to Jesus – is the most LOVING thing God could do!
Nagahatag sa aton sang kaluyahon - nagatugyan sa aton kay Jesus - amo ini ang PINAKAMAHIGUGMAON nga ginhimo sang Dios sa aton!
It would NOT be loving to let a person have an EASY life – till the day they went to HELL…
Ang INDI mahigugmaon amo ang paghatag sa aton sang MAHAPOS nga kabuhi - pero sa IMPYERNO kita makadto…
It is LOVE that lets them SUFFER – so they cry out to Jesus – and go to HEAVEN!
Ang GUGMA amo ang PAGPAANTOS sa ila - agod magpanawag sila kay Jesus - kag MAPALANGIT sila!
II Corinthians 4:17-18 – "Our light affliction, which is but for a moment, is working for us a far more exceeding and eternal weight of glory…"
II Corinto 4:17-18 – "Ang mga kabudlayan, umalagi lang kag indi gid mabug-at, may ginatigana ang Dios nga balos para sa amon nga wala sing katapusan kag indi gid makatupong sa amon pag-antos…"
4th – Humbled by God… vs. 6
4th – Ginpakaubos sang Dios… vs. 6
Therefore I abhor myself – and repent in dust and ashes [NKJV]!
Gani nahuya ako sang tanan ko nga ginhambal parte sa imo – kag ginahinulsulan ko ini paagi sa pagpungko sa yab-ok kag sa abo [NKJV]!
ABHOR [imperfect] – to REJECT what he used to think or believe…
GINAKANGIL-ARAN [imperfect] – PAGSIKWAY sa iya ginahunahuna ukon pagpati…
REPENT [perfect] to be SORRY for what he had done!
PAGHINULSOL [perfect] NAGAHINULSOL sa iya mga ginhimo!
Job recognized and admitted he was WRONG – he had been HUMBLED by the LORD!
Nahibaluan kag ginabaton ni Job nga NAKASALA siya - GINPAKAUBOS siya sang GINOO!
Mateo 7:13-14 – "Magsulod kamo sa makitid nga puwertahan, tungod kay masangkad ang puwertahan kag malapad ang dalan nga nagapakadto sa impyerno, kag madamo ang nagaagi sa sina nga dalan. Pero makitid ang puwertahan kag mabudlay ang dalan nga nagapakadto sa kabuhi nga wala sing katapusan, kag diutay lang ang nagaagi sa sina nga dalan."
A lot of people think they are OK – because they are doing what everyone else does…
Madamo sang tawo ang nagahaum nga MAAYO sila - tungod ginahimo ila kon ano ang ginahimo man sang iban...
But WIDE is the road that leads to HELL – and MANY people walk down it…
Pero MALAPAD ang dalan pakadto sa IMPYERNO - kag MADAMO ang nagaagi sa sina nga dalan…
Salvation means having the HUMILITY to realize we are going the WRONG way…
Buot silingon sang kaluwasan MAINUBUSON kita sa pagbaton nga ara kita sa SALA nga dalanon...
REJECTING what we used to think – what the world does…
PAGSIKWAY sang aton ginahunahuna - kag sa ginahimo sang kalibutan...
And being SORRY for what we have done – REPENT and turn back to the LORD!
Kag PAGHINULSOL sa aton mga sala - MAGHINULSOL kag magpalapit sa GINOO
Binuhatan 3:19 – "Gani karon, kinahanglan maghinulsol na kamo kag magpalapit sa Dios, agod patawaron niya ang inyo mga sala…"
DUST and ASHES…
YAB-OK kag ABO…

NOTE – Job did not just SAY – that he REPENTED of his words / actions…
TANDAI ini - si Job wala lang NAGHAMBAL - nga NAGHINULSOL siya sa iya mga pulong / buhat...
He also SHOWED his HUMILITY – by sitting in DUST - because we are just dust…
GINPAKITA man niya ang PAGKAMAINUBUSON - paagi sa pagpungko sa YAB-OK - tungod naghalin kita sa yab-ok...
And ASHES – because apart from God nothing we do will LAST!
Kag ABO - kay kon wala ang Dios ang tanan naton nga ginahimo INDI MAGDUGAY!
Repentance is not just about WORDS – it must be seen in our ACTIONS…
Ang paghinulsol indi lang sa PULONG - dapat makita man ini sa aton mga BUHAT...
True repentance is seen through a transformed life – no longer doing the same things!
Ang matuod nga paghinulsol makita sa nagbag-o nga kabuhi - wala na nagapakasala!
Not that we are perfect – but we are different – desiring to live for Jesus!
Indi tungod perpekto kita - kundi lain kita sa iban - nagahandom nga magkabuhi kay Jesus!
James 2:20 – "Do you want to know, O foolish man, that faith without [fruit] is dead."
Santiago 2:20 – "Buang-buang ka, Gusto mo bala nga pamatud-an ko sa imo, nga ang pagtuo nga wala ginaupdi sang maayo nga mga binuhatan [bunga] wala gid sing pulos."

2ND – FORGIVENESS… VS. 7-10
2ND – PAGPATAWAD… VS. 7-10
1st – Misrepresenting God… vs. 7
1st – Ginpakalain ang Dios… vs. 7
After the LORD had finished speaking to Job - He said to Eliphaz the Temanite:
Sa tapos mahambal sang Ginoo kay Job ini nga mga butang - nagsiling siya kay Elifaz nga taga-Teman:
I am angry with you and your two friends…
Naakig ako sa imo kag sa imo duha ka abyan…
For you have not spoken accurately about Me - as my servant Job has!
Kay wala kamo maghambal sing husto parte sa akon - pareho sang ginhimo ni Job nga akon alagad!
God was ANGRY [perfect] with Eliphaz and his TWO friends…
NAAKIG ang Dios [perfect] kay Elifaz kag sa iya DUHA ka abyan…
Because they had MISREPRESENTED God with THEIR words to Job!
Tungod GINPAKALAIN nila ang Dios sa ILA mga ginhambal kay Job!
It is interesting that Elihu is NOT mentioned – perhaps he LEFT when God spoke!
Kon aton hunahunaon si Elihu WALA ginsambit diri - basi NAGLAKAT na siya sang naghambal ang Dios!
Nadab and Abihu…
Si Nadab kag Abihu…
When the sons of Aaron offered STRANGE fire on the altar…
Sang naghalad sang TUMALAGSAHON nga kalayo sa halaran ang mga anak ni Aaron…
God sent out FIRE from the altar and DEVOURED them – **Leviticus 10:1-2**
Nagpadala ang Dios sang KALAYO kag GINSUNOG sila – **Leviticus 10:1-2**
This seems to be a VERY extreme reaction to us on the part of God…
Daw sobra ka DAKU ini nga reaksyon sa aton para sa Dios…
But as PRIESTS – they were the representation of God to the people…
Pero bilang mga PARI - sila ang nagarepresentar sa Ginoo sa mga tawo…
Therefore - it was incredibly important that obey all laws of God – **Exodus 30:9**
Gani - importante gid nga magtuman sila sa kasuguan sang Dios – **Exodus 30:9**
If they did things God did not command them to do - they MISREPRESENTED God…

Kung maghimo sila sang mga butang nga indi halin sa Dios - WALA nila gina REPRESENTAR ang Dios…
Whatever the priests said or did - was a pattern for Israel to follow after…
Kung ano ang ginahambal ukon ginahimo sang mga pari - isa ka pagsulundan nga dapat sundon sang mga Israelinhon…
A heavy responsibility - with stern consequences for MISREPRESENTING the Lord!
Isa ka bug-at nga responsibilidad - kaupod ang daku nga silot kon MAGSALA sila sa PAGREPRESENTAR sa Ginoo!
We might not think our WORDS are important – what we SAY to others…
Basi wala na kita nagapinsar nga ang aton mga TINAGA importante - kon ano ang aton GINAHAMBAL sa iban…
When we give our OPINIONS on what they should do – how they should live…
Kon nagahatag kita sang aton OPINYON sa ila dapat nga himuon - kon paano sila magkabuhi…
But as Christians we represent the LORD – people may assume what we SAY is from God…
Pero bilang mga tumuluo gina representar naton ang GINOO - nagahaum ang tawo nga ang aton GINAHAMBAL halin ini sa Dios…
Therefore we also need to be careful – so we do not MISREPRESENT Jesus!
Gani kinahanglan naton maghalong - agod maayo ang pag REPRESENTAR naton kay Jesus!
The last thing we want is to KINDLE the wrath of God by stumbling one of His kids!
Ang katapusan nga gusto naton amo ang PAGDUGANG sa kaakig sang Dios paagi sa pagpabudlay sa isa sa Iya mga anak!
Luke 17:1-2 – "It is impossible that no offenses should come, but woe to him through whom they do come! It would be better for him if a millstone were hung around his neck, and he were thrown into the sea, than that he should offend one of these little ones."
Lucas 17:1-2 – "Indi mahimo nga indi mag-abot ang mga butang nga mangin kabangdanan sang pagpakasala sang tawo. Pero kaluluoy ang tawo nga mangin kabangdanan sang pagpakasala sang iya isigkatawo. 2 Mas maayo pa sa iya nga higtan ang iya liog sang galingan nga bato kag itagbong siya sa dagat sang sa mangin kabangdanan siya nga magpakasala ang isa sining mga kubos."
2nd – Vindication… vs. 8
2nd – Paghilway… vs. 8
Take seven bulls and seven rams and go to my servant Job…
Gani karon magkuha kamo sang pito ka turo nga baka kag pito ka karnero nga lalaki kag magkadto kamo kay Job…
Offer a burnt offering for yourselves. My servant Job will pray for you…
Kag ihalad ninyo ini bilang halad nga ginasunog para sa inyo kaugalingon. Magapangamuyo si Job para sa inyo…
I will accept his prayer on your behalf. I will not treat you as you deserve…
Kag sabton ko ang iya pangamuyo. Kag indi ko kamo pagsilutan sang nagakabagay sa inyo kabuangan…
For you have not spoken accurately about me, as my servant Job has!
Wala kamo maghambal sing husto parte sa akon, pareho sang ginhimo ni Job nga akon alagad!
The command [imperative] from was for the THREE friends to offer a SIN offering…
Ang mando [imperative]para sa TATLO ka abyan ni Job sa ila paghatag sang halad sa SALA…
Then they were to ask Job to PRAY for them – so they did NOT get what they DESERVED!
Kag pangabayon nila si Job nga MAGPANGAMUYO para sa ila - agod INDI sila pagsilotan sang NAGAKABAGAY sa ila!
For 35 chapters – Job had been mocked – falsely accused – and ridiculed…
Sa 35 chapters - ginyaguta nila si Job - gin-akusar - kag gin insulto…

And as much as Job tried to defend himself – it always failed…
Kag kon magtinguha si Job nga depensahan ang iya kaugalingon - nagakapaslawan lang siya…
But in the END – he was vindicated – God was His DEFENSE!
Pero sa KATAPUSAN - ginhilway siya sa iya mga sala - ang Dios ang iya DEPENSA!
People are going to say bad things about us – false accusations…
Ang tawo may ara gid malain nga ihambal parte sa aton - mga sala nga akusasyon…
We can DEFEND ourselves - run around putting out all the little fires…
Pwede kita MAGDEPENSA sa aton kaugalingon - gakaubos ang aton tion sa pagsulbar sang magagmay nga problema…
But no sooner to we extinguish one – than anther accusation pops up!
Pero sa indi madugay nga masulbar ang isa - may ara na naman isa ka akusasyon!
We cannot react every time someone makes a false accusation against us…
Indi kita dapat magsabat sa kada akusasyon nga ginahambal batok sa aton…
If we do - we will waste all our time and effort – rather than using it to serve God!
Kon himuon naton ina - wala sang pulos ang aton tion kag kusog - sa baylo gamiton naton ini sa pag-alagad sa Dios!
If we are guilty - then we need to repent / if not – then who cares what people say…
Kung nakasala kita - gani kinahanglan naton maghinulsol / pero kung wala - gani pabay-an na lang naton ang ihambal sang mga tawo…
God knows we are innocent – and one day He will vindicate us!
Ang Dios nakahibalo nga inosente kita - kag maga-abot ang adlaw nga ihilway Niya kita sa aton mga sala!
Romans 12:19 – "Beloved - do not avenge yourselves - but rather give place to wrath; for it is written - Vengeance is Mine - I will repay - says the Lord."
Roma 12:19 – "Mga hinigugma - indi gid kamo magtimalos - pabay-i ang Ginoo nga magsilot sa ila sa iya kaakig; Kay nagasiling ang Ginoo sa Kasulatan - Ako ang magatimalos - ako ang magasilot sa ila."
3rd – Forgiveness… vs. 9-10
3rd – Kapatawaran… vs. 9-10
So Eliphaz the Temanite - Bildad the Shuhite - and Zophar the Naamathite…
Gani ginhimo ni Elifaz nga taga-Teman - ni Bildad nga taga-Shua - kag ni Zofar nga taga-Naama…
Did as the LORD commanded them - and the LORD accepted Jobs prayer…
Ang ginsugo sang Ginoo sa ila - Kag ginsabat sang Ginoo ang pangamuyo ni Job…
When Job prayed for his friends - the LORD restored his fortunes!
Sa tapos pangamuyo ni Job sa iya mga abyan - ginpauswag siya liwat sang Ginoo!
In fact - the LORD gave him twice as much as before!
Kag ginhatagan - sing doble pa sang sa nabaton niya sang una!
The THREE friends obeyed the COMMAND of the LORD – and asked Job to PRAY for them…
Gintuman sang TATLO ka abyan ang MANDO sang Ginoo - kag ginpangabay si Job sa PAGPANGAMUYO sa ila…
They asked for FORGIVENESS for the things they had SAID…
Nagpangayo sila sang KAPATAWARAN sa mga butang nga ila NAHAMBAL…
Do NOT miss this – BECAUSE Job prayed for them – FORGAVE them…
Tandaan naton ini - TUNGOD si Job nagpangamuyo para sa ila - GINPATAWAD sila…
God RESTORED all that Job had LOST – giving him TWICE as much!
GINBALIK sang Dios ang tanan nga NADULA kay Job - ginhatagan siya sang DOBLE pa sang sa nabaton niya sang una!
Forgiveness is NOT an option…

Ang pagpatawad INDI solusyon…
Luke 17:4 – "Even if [someone] wrongs you seven times a day and each time turns again and asks forgiveness, forgive [them]."
Lucas 17:4 – "Kon sa [ang isa ka tawo] sulod sang isa ka adlaw makapito siya makasala sa imo, kag kada makasala siya nagapangayo siya sing patawad, patawara siya [sila]."
When we are hurt by someone - and refuse to forgive – we are DISOBEYING God…
Kon ginsakit kita sang isa ka tawo - kag wala kita nagpatawad - WALA kita NAGATUMAN sa Dios…
Now not only do we have a DAMAGED relationship with the person who sinned…
Karon wala lang naton GINGUBA ang relasyon naton sa nakasala sa aton…
But we also have a DAMAGED relationship with the Lord…
Kundi GINGUBA man naton ang aton relasyon sa Ginoo…
With unforgiveness in our hearts - God does not hear our prayers - **Mark 11:25**
Kon indi mapinatawaron ang aton tagipusuon - ang Dios wala nagapamati sa aton mga pangamuyo - **Marcos 11:25**
How to FORGIVE…
Paano MAGPATAWAD…
Lucas 17:5-7 – "Kon may pagtuo kamo nga pareho lang kagamay sa binhi sang mustasa - sarang kamo makasiling sa sini nga kahoy - 'Gabuta ang imo kaugalingon kag magsaylo sa dagat - kag mapati ini sa inyo."
The MULBERRY tree is famous in the Middle East for having incredibly deep roots…
Ang MULBERRY isa ka sikat nga kahoy sa MIDDLE EAST tungod nagapanggamot ini sang tuman ka dalom…
The tree can grow very quickly - and because of its roots it is VERY difficult to kill…
Ang kahoy madasig nga nagatubo - kag tungod sa iya mga gamot MABUDLAY ini patyon…
Even cutting to the base is no guarantee - it must be pulled out by the roots!
Wala pat-od bisan paga-utdon ini halin sa iya puno - dapat nga gabuton ang mga gamot sini!
The way to FORGIVE - is FAITH in Jesus - He can tear out the roots of UNFORGIVENESS…
Ang paagi sa PAGPATAWAD - amo ang PAGTUO kay Jesus - ginagabot NIya ang mga gamot sang INDI PAGPATAWAD…
He can send them away into the farthest sea - never to be seen again…
Ihaboy Niya ini sa pinakalayo nga parte sang kadagatan - kag indi na ini makita pa…
Because FORGIVENESS is not just for the one whom did us wrong - it is also for us…
Tungod nga ang PAGPATAWAD indi lang para sa nakasala sa aton - kundi para man sa aton…
It sets us free – so we do not dwell on the past - we get to be BLESSED in Jesus!
Ginahilway kita - agod kalimtan naton ang nagligad - kag PAKAMAAYUHON kita ni Jesus!
Salmo 103:12 - "Subong nga malayo ang sidlangan sa nakatundan,malayo man ang pagseparar niya sang aton mga sala sa aton."

3RD – RESTORATION… VS. 11-17
3RD – ANG PAGBALIK… VS. 11-17
1st – Financial… vs. 11-12
1st – Pinansyal… vs. 11-12
Then all his brothers – sisters - and former friends came and feasted with him in his home…
Dayon ang tanan niya nga utod – kag ang tanan niya nga abyan sadto - nagkadto sa iya balay kag nagkinaon upod sa iya…
They consoled him and comforted him because of all the trials the LORD had brought…
Ginlipay nila si Job tungod sa tanan nga kalisod nga ginhatag sang Ginoo sa iya…
And each of them brought him a gift of money and a gold ring!
Kag ang kada isa sa ila naghatag sa iya sang kuwarta kag bulawan nga singsing!

The LORD blessed Job in the second half of his life even more than in the beginning…
Gani ginpakamaayo sang Ginoo ang ulihi nga bahin sang kabuhi ni Job sobra pa sang sa una…
Now he had 14,000 sheep - 6,000 camels - 1,000 teams of oxen - and 1,000 female donkeys!
Ginhatagan niya siya sang 14,000 ka karnero - 6,000 ka kamelyo - 1,000 ka paris sang mga baka - kag 1,000 ka asno nga babayi!
Job had lost EVERYTHING – as the LORD humbled him…
Nadula ang TANAN kay Job - kag ginpakaubos siya sang Ginoo…
But his family / friends returned to his house – previously they had forsaken him – **Job 19:14**
Pero ang iya pamilya / kag mga abyan nagbalik sa iya balay - ang mga nagsikway sa iya sang -una – **Job 19:14**
And they all brought GIFTS as a way to apologize to him – silver and gold…
Tanan sila nagdala sang REGALO sa pagpangayo sang pasaylo sa iya - mga pilak kag bulawan…
Job had been a WEALTHY man **Job 1:3** – but God DOUBLED his possessions!
Si Job MANGGARANON na sang una pa **Job 1:3** – pero gin DOBLE pa gid sang Dios ang iya manggad!
God blessed him abundantly – so he had MORE in the end than the beginning!
Ang Dios bugana nga nagpakamaayo sa iya - agod MADAMO ang sa karon sang sa nagligad!
Funny how people WORK their whole lives trying to get more MONEY…
Kaladlawan kung paano ang tawo NAGAUBRA sa bug-os nila nga kabuhi para sa KWARTA…
When God can in a MOMENT – take EVERYTHING – or DOUBLE it!
Nga ang Dios sa HINALI lang - makuha Niya ang TANAN - ukon MADOBLE ini!
Life is NOT about MONEY – finances are just a TOOL God uses…
Ang kabuhi INDI parte sa KWARTA - ang pinansyal INSTRUMENTO lang nga ginagamit sang Dios…
God knows that POVERTY is a quick way to get our attention…
Ang Ginoo nakahibalo nga ang KAPIGADUHON isa ka madali nga paagi sa pagkuha sang aton atensyon…
At the same time God is not POOR - and can easily provide for EVERY need – **Luke 12:31**
Subong man ang Ginoo indi PIGADO - kag ihatag Niya ang aton TANAN nga kinahanglanon – **Lucas 12:31**
Therefore why WORRY about MONEY – instead SEEK the LORD!
Gani indi kita MAGPALIBOG sa KWARTA - kundi MAGDANGOP kita sa Ginoo!
Lucas 12:29-31 – "Indi kamo magpalibog kon ano ang inyo kaunon kag imnon… Pero nakahibalo ang inyo Amay sa langit nga kinahanglan ninyo ina nga mga butang. Gani unaha ninyo ang pagpasakop sa paghari sang Dios kag ihatag gid niya ang inyo mga kinahanglanon." [NLT]
2nd – Relational… vs. 13-15
2nd – Sa Relasyon… vs. 13-15
He also gave Job seven more sons and three more daughters…
Ginhatagan man niya siya sang pito pa ka anak nga lalaki kag tatlo pa ka anak nga babayi…
He named his first daughter Jemimah - the second Keziah - and the third Keren-happuch…
Ang kamagulangan niya nga anak nga babayi amo si Jemina - sunod si Kezia - kag dayon si Keren Hapuc…
In all the land no women were as lovely as the daughters of Job…
Wala sing babayi nga pareho sa ila katahom sa bug-os nila nga lugar…
And their father put them into his will along with their brothers!
Kag ginhatagan sila ni Job sang palanublion pareho sa ila utod nga mga lalaki!
Job had TEN children before the TRIALS – SEVEN boys and THREE girls – **Job 1:19**
Antes sang mga KABUDLAYAN si Job may NAPULO ka mga anak - PITO ka mga lalaki kag TATLO ka BABAYI – **Job 1:19**

His children were NOT godly – liked to party and get DRUNK…
Ang iya mga anak INDI diosnon - mahilig sa pagsinadya kag HINUBOG…
And the BOYS were a bad influence on the GIRLS – inviting them to the PARTY - **Job 1:4**
Kag ang mga LALAKI indi maayo nga impluwensya sa mga BABAYI - ginaimbitar sila sa PUNSYON - **Job 1:4**
But God gave Job TEN more children – SEVEN more sons and THREE more daughters!
Pero ang Ginoo naghatag kay Job sang NAPULO pa gid ka mga anak - PITO pa ka mga lalaki kag TATLO pa ka babayi!
Job was given SECOND chance – to raise GODLY children!
Ginhatagan si Job sang IKADUHA nga kahigayunan - sa pagpadaku sang DIOSNON nga mga kabataan!
Many of us can reflect back on many years wasted - not living for the Lord…
Madamo sa aton ang nagapamalandong sa mga tinuig nga aton gin-usikan - nga wala kita nagkabuhi sa Ginoo…
We can often regret those lost years - wishing we could have them back…
Masami nagahinulsol kita sa nausik nga mga tinuig - nagapangabay kon pwede ini ibalik…
Joel 2:25 - "I will restore to you the years that [sin] has eaten..."
Joel 2:25 - "Ibalik ko ang mga nagkalapierdi sa inyo sadtong mga tinuig nga [sin] ginsalakay ang inyo mga tanom..."
God can restore the years - as if we had never lost anything to the foolishness of sin!
Ginabalik sang Ginoo ang mga tinuig - nga daw sa wala lang sang nadula sa aton tungod sa kabuangan sang sala!
Only the Lord can take our poor choices – and turn them into blessings!
Ang Ginoo lang ang makakuha sang aton indi maayo nga mga desisyon - kag ini mangin pagpakamaayo!
Only God can take a life that had nothing left but ashes – and make it beautiful!
Ang Dios lang ang makakuha sang kabuhi nga wala na sang nabilin kundi mga abo - kag himuon ini nga matahom!
Isaias 61:3 – "Ginpadala pa niya ako sa paglipay sa mga nagapangasubo sa Jerusalem, agod imbes nga magbutang sila sang abo sa ila ulo sa pagpakita nga nagapangasubo sila, magbutang sila sang korokorona nga bulak sa ila ulosa pagpakita nga malipayon sila."
THREE daughters…
Ang TATLO ka anak nga babayi…
Jemimah [יְמִימָה] – day by day – Job was no longer worried about the future…
Jemina [יְמִימָה] – adlaw-adlaw – wala na nagakabalaka si Job sa palaabuton…
Keziah [קְצִיעָה] – cinnamon – pleasant fragrance – **II Corinthians 2:16**
Kezia [קְצִיעָה] – cinnamon – matahom nga pahamot – **II Corinto 2:16**
Keren-happuch [קֶרֶן הַפּוּךְ] – horn of beauty – God had made beauty from the ashes!
Keren-hapuc [קֶרֶן הַפּוּךְ] – ginabayaw nga katahom – ang Dios nagahatag sang kalipay halin sa kasubo!
Who not only were the most BEAUTIFUL on all the land – they also got an INHERITANCE!
Indi lang sila PINAKAMATAHOM sa bug-os nila nga lugar - kundi may PALANUBLION man sila!
In ancient times MEN were given more recognition than WOMEN…
Sang una nga tion mas ginapadunggan ang mga LALAKI sang sa mga BABAYI…
We would expect the JOY of Job to be his SEVEN sons – not his THREE daughters!
Ginapaabot na naton ang KALIPAY sang Pito ka mga anak ni Job nga lalaki - indi sang TATLO niya ka anak nga babayi!
Paul had a vision of a MAN from Macedonia – that led him to the city of Philippi – **Acts 16:9**

May ginpakita ang Dios kay Pablo nga isa ka TAWO nga taga Macedonia - amo nga nagkadto siya sa Filipos – **Binuhatan 16:9**
But when he arrived – Paul did NOT meet a man - he met LYDIA!
Pero sang pag-abot niya - INDI isa ka tawo ang nakita ni Pablo - kundi si LYDIA!
As we follow the Lord day by day – He give us our fragrance - taking beauty from the ashes…
Sa pagsunod naton sa Ginoo adlaw-adlaw - ginahatagan Niya kita sang aton pahamot - nagahatag siya sang kalipay bisan sa kasubo…
We need to remember - God rarely what we expect – we need to be flexible!
Kinahanglan naton dumdumon - ang Ginoo nagahimo sang mga butang nga wala naton ginapaabot - kinahanglan preparado kita!
3rd – Physical… vs. 16-17
3rd – Pisikal… vs. 16-17
Job lived 140 years after that - living to see four generations of children and grandchildren…
Halin sadto, nagkabuhi si Job sing 140 pa ka tuig - kag nakita pa niya ang iya mga kaliwat hasta sa ikaapat nga henerasyon…
Then he died - an old man who had lived a long, full life!
Tigulang na gid siya - sang mapatay siya.!
Job lived to be a VERY old man – we do NOT know his exact age…
Nagkabuhi si Job kag tigulang na GID siya - WALA kita nakahibalo sang iya husto nga edad…
Only that he lived ANOTHER 140 years after his TRIAL from the LORD!
Luwas lang nga nagkabuhi siya sang 140 PA KA tuig pagkatapos sang iya PAGTILAW halin sa Ginoo!
Old enough to see his GREAT grandchildren – from the second set of kids!
Tigulang na gid siya nga nakita pa niya ang iya KAAPUHAN sa tuhod - halin sa ikaduha nga ginhatag sa iya sang Dios nga mga anak!
A FULL life…
Nagkabuhi sing BUG-OS…
A man who wanted to DIE because life was MISERABLE – **Job 3:3**
Ang tawo nga gusto MAPATAY tungod sa tuman KASUBO nga kabuhi niya – **Job 3:3**
Ended up living a FULL - [שָׂבֵעַ] meaning to be SATISFIED – life!
Nangin BUG-OS ang iya kabuhi - [שָׂבֵעַ] buot silingon nangin MALIPAYON – ang iya kabuhi!
What made the difference – it was not MONEY – or RELATIONSHIPS – or HEALTH…
Ano ang kinalain - indi ini tungod sa KWARTA - ukon RELASYON - ukon MAAYONG LAWAS…
All of those things ended up being fleeting – here today – gone tomorrow…
Tanan ini nga mga butang nangin umalagi lang - ara subong - wala na buwas…
The difference was his relationship with the Lord!
Ang kinalain amo ang relasyon niya sa Ginoo!
Written 4000 years ago – and just as applicable today…
Ginsulat sang 4000 ka tuig na ang nagligad - mapuslanon gihapon asta subong…
If like Job - we try and find purpose in WEALTH – RELATIONSHIPS – or HEALTH…
Kung pareho kay Job - nagatinguha kita sa pagpangita sang aton katuyuan sa MANGGAD - RELASYON - ukon sa MAAYONG LAWAS….
Even if we try and find purpose in RELIGION – they are all EMPTY…
Bisan pa magpangita kita sang aton katuyuan sa RELIHIYON - WALA ini sang PULOS…
And when – not if – life FALLS apart we will be left with nothing…
Kag kon - indi kon - ang aton kabuhi MAGUBA wala na sang mabilin pa sa aton…
Because meaning of life can be summed up on one word – Jesus!
Tungod ang kahulugan sang aton kabuhi matingob sa isa lang ka tinaga - Jesus!

Juan 17:3 - “Kag amo ini ang kabuhi nga wala sing katapusan - nga ang mga tawo MAGKILALA SA IMO nga amo lamang ang matuod nga Dios - kag magkilala man sa akon nga imo ginpadala.”